

Aleksandra Godlewska- Szulc

*Zeszyt ćwiczeń
do
kształcenia słuchu
dla klasy III*

Imię _____

Nazwisko _____

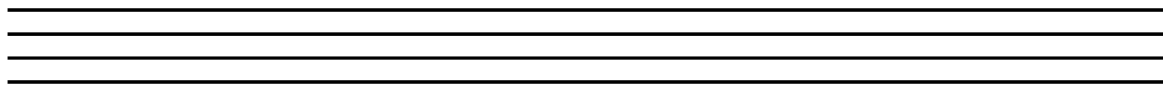
SPRAWDŹ CO PAMIĘTASZ

G A M Y

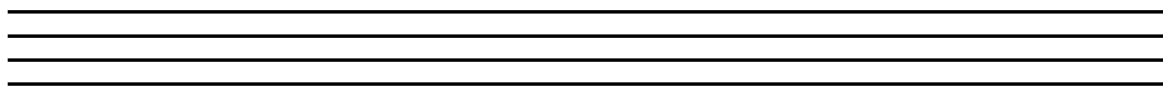
1. Zapisz na pięciolinii następujące gamy:

- gamę F – dur
- gamę D – dur.

Zastosuj znaki przykluczowe. Zaznacz w gamach tetrachordy i półtony.

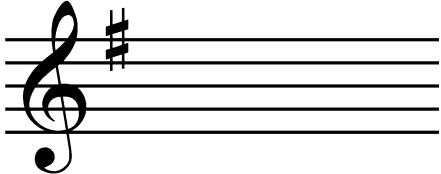
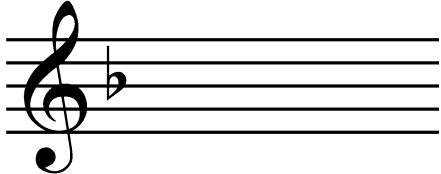
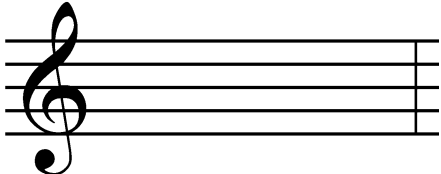
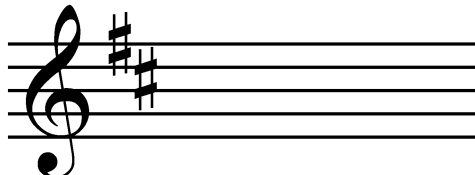

Gama F- dur

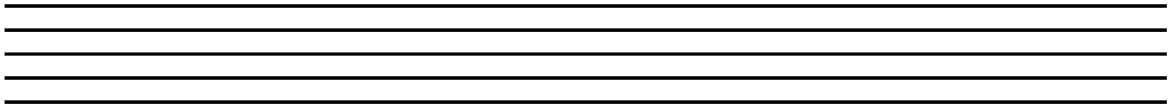

Gama D-dur

2. Jaka tonację określają poniższe znaki przykluczowe?

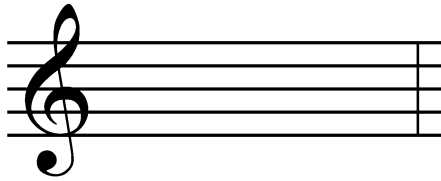
 _____	 _____
 _____	 _____

3. Zapisz triadę G –dur. Znak chromatyczny zapisz prawidłowo przy kluczu, podpisz trójdźwięki (T S D) i wstaw odpowiednie metrum

4. Zapisz trójdźwięk, który jest:

- S w tonacji F- dur.

Pamiętaj o prawidłowym
umieszczeniu znaków
przykluczowych.

- D w tonacji D –dur

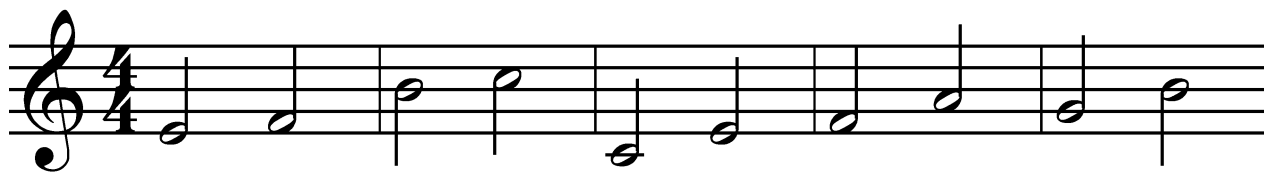

- T w tonacji G - dur

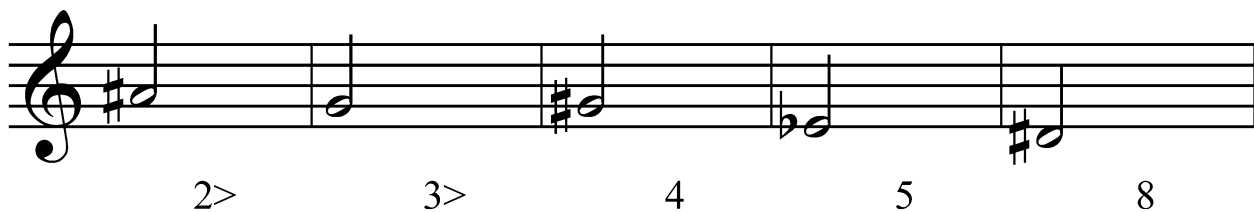
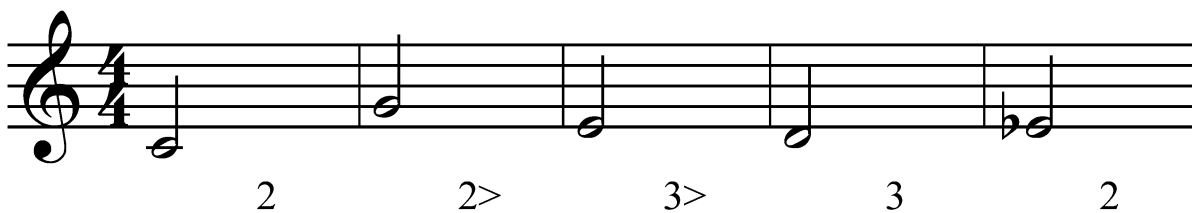

INTERWAŁY

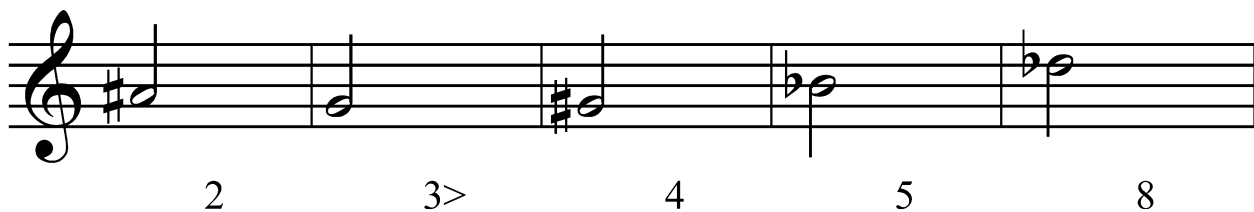
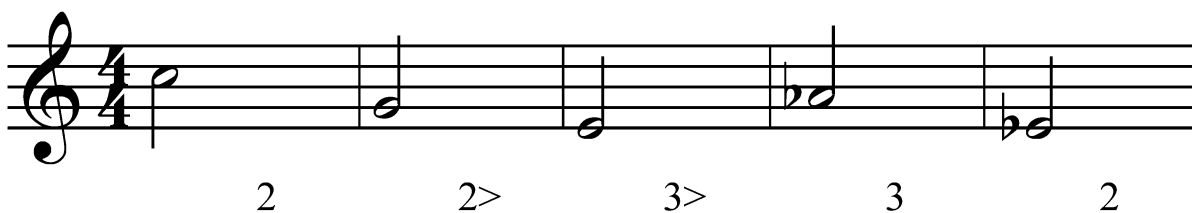
1. Podpisz interwały

2. Zbuduj interwały od podanych dźwięków w górę.

3. Zbuduj interwały od podanych dźwięków w dół.

4. Określ interwały w melodii.

Two staves of musical notation in G major, 4/4 time. The first staff contains a melody with various intervals: a half note G4, a quarter note A4, a quarter note B4, a quarter note C5, a quarter note B4, a quarter note A4, a quarter note G4, a quarter note F4, a quarter note E4, a quarter note D4, a quarter note C4. The second staff contains a melody with intervals: a quarter note G4, a quarter note A4, a quarter note B4, a quarter note C5, a quarter note B4, a quarter note A4, a quarter note G4, a quarter note F4, a quarter note E4, a quarter note D4, a quarter note C4.

GRUPY SZESNASTKOWE

1. Podpisz ćwierćnuty pod grupami szesnastkowymi.

Musical notation in 2/4 time showing groups of sixteenth notes. The first measure has two groups of two eighth notes. The second measure has two groups of two eighth notes. The third measure has two groups of two eighth notes. The fourth measure has two groups of two eighth notes. The fifth measure has two groups of two eighth notes. The sixth measure has two groups of two eighth notes. The seventh measure has two groups of two eighth notes. The eighth measure has two groups of two eighth notes.

2. Podpisz miary taktu i wstaw odpowiednie oznaczenie taktowe.

Musical notation on a single staff showing various rhythmic patterns. The first measure has a dotted quarter note followed by an eighth note. The second measure has a dotted quarter note followed by an eighth note. The third measure has a quarter note followed by a dotted quarter note. The fourth measure has a quarter note followed by a dotted quarter note. The fifth measure has a quarter note followed by a dotted quarter note. The sixth measure has a quarter note followed by a dotted quarter note. The seventh measure has a quarter note followed by a dotted quarter note. The eighth measure has a quarter note followed by a dotted quarter note.

3. Podpisz miary taktu i wstaw odpowiednie pauzy.

Musical notation in 3/4 time showing various rhythmic patterns. The first measure has a dotted quarter note followed by an eighth note. The second measure has a quarter note followed by a dotted quarter note. The third measure has a quarter note followed by a dotted quarter note. The fourth measure has a quarter note followed by a dotted quarter note. The fifth measure has a quarter note followed by a dotted quarter note. The sixth measure has a quarter note followed by a dotted quarter note. The seventh measure has a quarter note followed by a dotted quarter note. The eighth measure has a quarter note followed by a dotted quarter note.

PRZEDTAKT

1. Uzupełnij zdania. Pomogą Ci w tym wyrazy umieszczone w ramce.

Przedtakt to _____ takt

_____ utwór. Przedtakt

składający się z _____ miary taktu

lub jej _____ to odbitka.

Przedtakt powoduje _____ ostatniego

_____ utworu. Takt ten jest skrócony o

wartość _____.

rozpoczynający, ostatniej, niepełny, części,
przedtaktu, taktu, skrócenie

2. Podpisz miary taktu

3. Który z podanych niżej przykładów jest zapisany prawidłowo?

Przykład 1

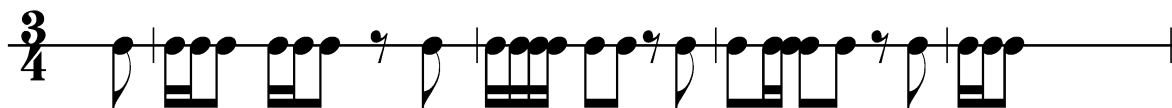

Przykład 2

Prawidłowo zapisany jest przykład _____

4. Uzupełnij odpowiednimi wartościami ostatni takt.

P o m y ł k a

A. Godlewska-Szulc

Dziś sąsiadka mnie spotkała i tak do mnie zagadała:

*Pani Gamo witam, witam i przepraszam, że się pytam,
lecz ciekawość jest silniejsza. Moja córka, ta najmniejsza
była wczoraj na spacerze.*

*Patrzy, a tu na rowerze Pani jedzie pani Gamo,
więc się dziecko kłania samo.*

*Pani jej nie odpowiada! Przecież tak, to nie wypada!
Gdzie są dobre obyczaje?! Jaki przykład Pani daje?!*

*Ja nie jeżdżę na rowerze i nie byłam na spacerze.
Córki Pani nie spotkałam, więc się jej nie odklaniałam.
Sprawa jednak bardzo prosta, bo to była moja siostra.
Nawet do mnie i podobna, ale jakby mniej pogodna.
Ja nazywam się durowa ona przecież jest molowa.*

***Powód tej pomyłki taki,
mamy takie same znaki.***

*Choć jesteśmy spokrewnione i bardzo zaprzyjaźnione,
moja siostra jest odmienna: ja radosna i promienna
ona smętna rozmarzona często chodzi zamyślona.
Gdy więc córka się skłoniła, ona nie zauważyła,
dziecku nie odpowiedziała. Ot, i sprawa się wydała.*

Proszę córce wytłumaczyć, no a siostrze mej wybaczyć.

1. Uzupełnij zdania. Pomogą ci w tym wyrazy umieszczone w ramce.

Każda gama durowa ma swoją pokrewną

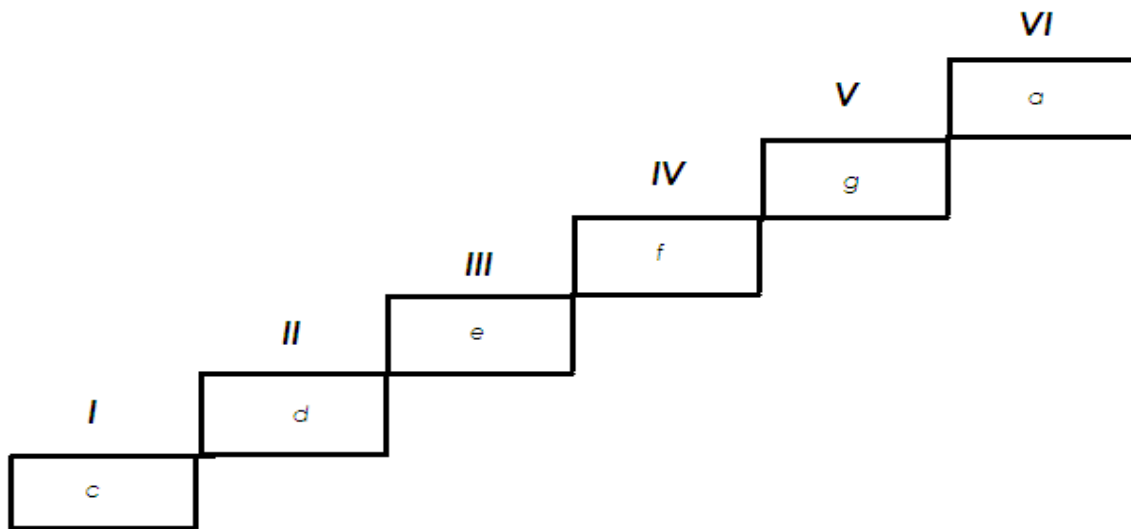
game _____ posiadającą takie

same _____ .

Pokrewną gamę molową buduje się od _____

stopnia gamy _____ .

durowej, przykluczowe, VI, znaki, molową

2. Połącz pokrewne gamy :

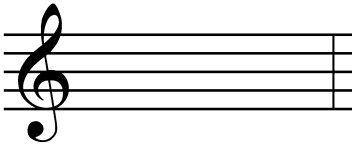
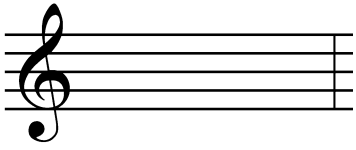
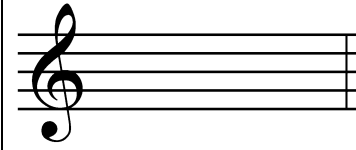
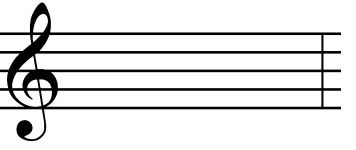
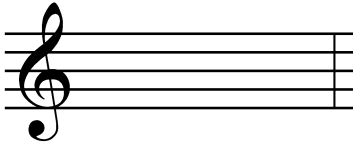
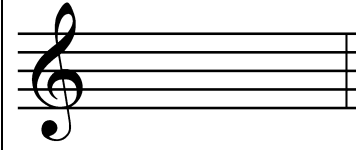
C – dur *e – moll*

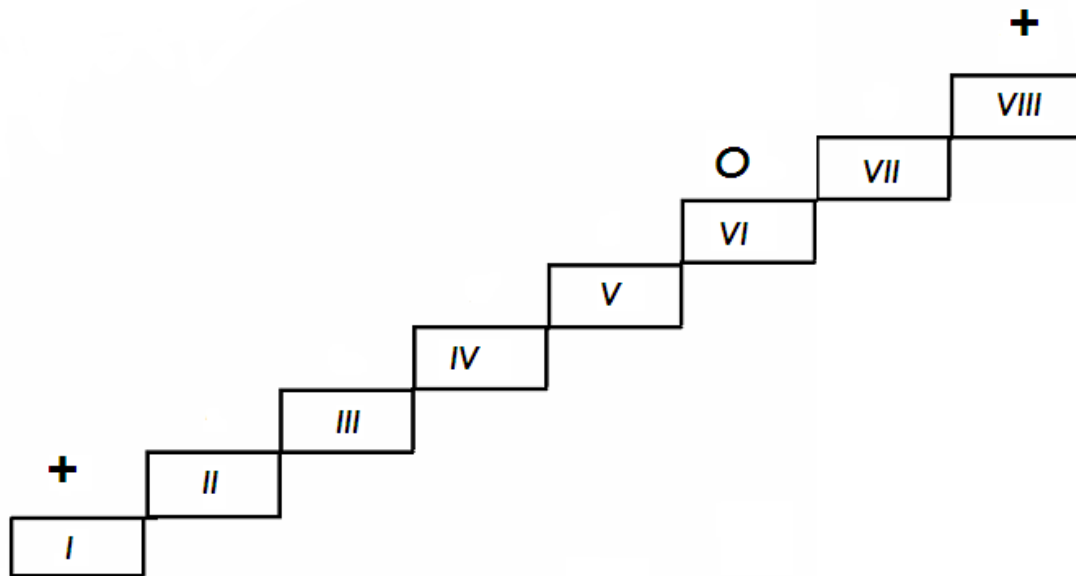
G – dur *d – moll*

F – dur *a – moll*

D – dur *h – moll*

3. Zapisz znaki przykluczowe następujących tonacji:

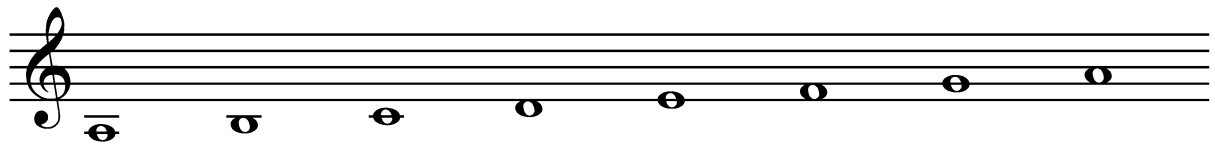
 <p><i>d- moll</i></p>	 <p><i>D-dur</i></p>	 <p><i>F-dur</i></p>
 <p><i>a-moll</i></p>	 <p><i>e- moll</i></p>	 <p><i>G-dur</i></p>

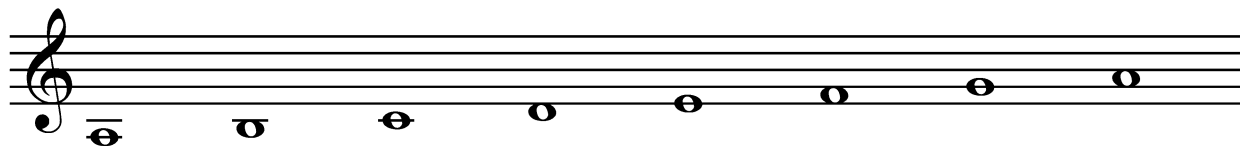
Gama a- moll
 Triada a- moll
 Utrwalenie się w tonacji za pomocą trójdzwięku
 tonicznego

1. Uzupełnij przykłady tak, aby stały się odmianami gamy a- moll:

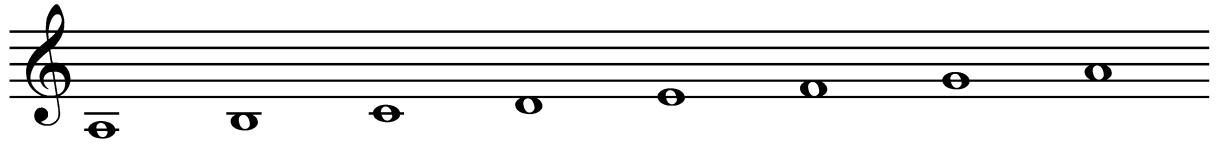
- *eolską (naturalną)*

- *harmoniczną (ma podwyższony VII stopień)*

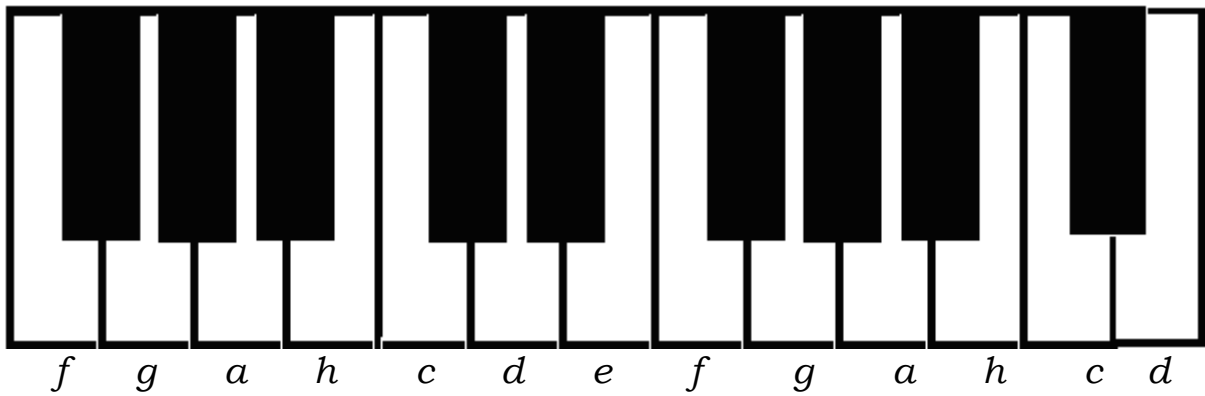
- *dorycką (ma podwyższony VI i VII stopień)*

- *melodyczną (w górę dorycka w dół eolska)*

2. Zaznacz w powyższych gamach a- moll tetrachordy i półtony.
Pomoże Ci w tym umieszczona poniżej klawiatura.

3. Którą z odmian gamy a-moll wykorzystuje melodia?

Jest to odmiana a-moll

4. Dokończ zdania. Pomogą Ci w tym wyrazy umieszczone w ramce.

Triadę harmoniczną w tonacjach molowych

budujemy zawsze na odmianie

gamy _____ .

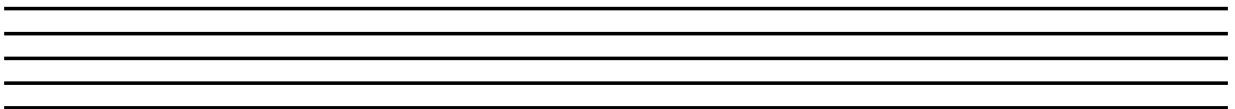
Tonika i _____ *są trójdźwiękami*

_____ *a dominanta jest*

zawsze _____ .

subdominanta , molowymi, molowej harmoniczej, durowa

5. Zapisz triadę a- moll. Zastosuj odpowiednie oznaczenie taktowe oraz podpisz funkcje trójdźwięków. (°T, °S, D)

6. Uzupełnij ćwiczenia tak, aby powstało utrwalenie się w tonacji a- moll za pomocą trójdźwięku tonicznego ($^{\circ} T I VII II I$).

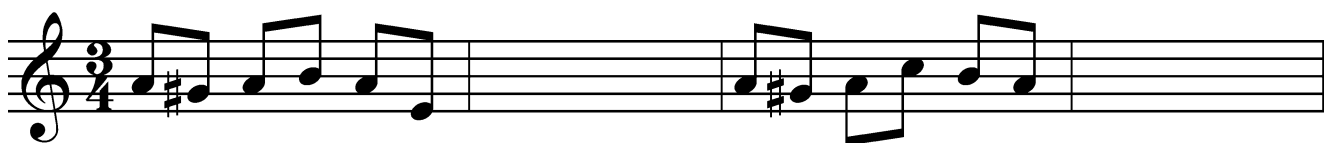

Trójdźwięk toniczny otocz kółkiem.

7. Znajdź w melodii trójdźwięki triady a- moll i podpisz je ($^{\circ}T$, $^{\circ}S$, D).

8. Uzupełnij melodię trójdźwiękami triady a-moll

$^{\circ}S \uparrow$

$D \downarrow$

$^{\circ}T \downarrow$

$D \uparrow$

c. Dźwięk początkowy d¹

4↑ 3↑ 2>↑ 4↓

2↑ 5↓ 3↑ 2>↑

d. Zapisz prawidłowo znak przykluczowy odpowiedni dla tej melodii

Jest to tonacja _____

10. Określ tonację melodii i podpisz w niej interwały

Jest to tonacja _____

Takt

 pauza ćwierćnutowa z kropką

Jakie to metrum ?

Uzupełnij tabelkę. Pokoloruj okienka, w których znajdują się takty proste.

4 	5 	6 	6 	4 	2
4 4					

3 	3 	2 	2 	3 	5

Takt prosty to takt, którego górna część oznaczenia taktowego

wraża się liczbą _____ lub _____ .

6. Zbuduj interwały od podanych dźwięków w dół

A musical staff in 2/4 time with a key signature of one flat (Bb). The notes are: Bb4, G4, F#4, E4, D4, and C#4. Below the staff are interval numbers: 3>, 2>, 3, 5, 4, and 2.

Gama d- moll
 Triada d- moll
 Utrwalenie się w tonacji za pomocą trójdzźwięku tonicznego

A diagram of a piano keyboard showing the keys from D to D. Above the keys are the following labels: *cis* / *des* (above C), *dis* / *es* (above D), *fis* / *ges* (above F), *gis* / *as* (above G), *ais* / *b* (above A), and *cis* / *des* (above C). Below the keys are the letter names: d, e, f, g, a, h, c, d.

W zadaniu zaznaczono te miejsca, w których gama d-moll eolska powinna mieć półtony. Dodaj odpowiedni znak

A musical staff with notes: D4, E4, F4, G4, A4, Bb4, C5, D5. Below the staff are brackets indicating intervals: a slur under D-E, a V-shape under E-F, a slur under F-G, a V-shape under G-A, and a slur under A-Bb.

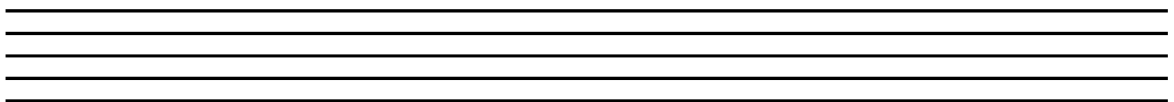
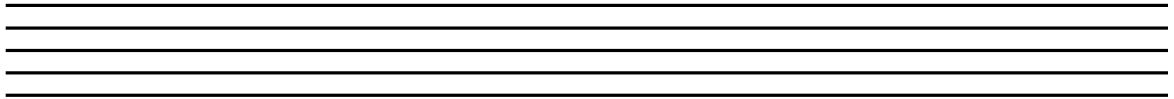
- *harmoniczna*

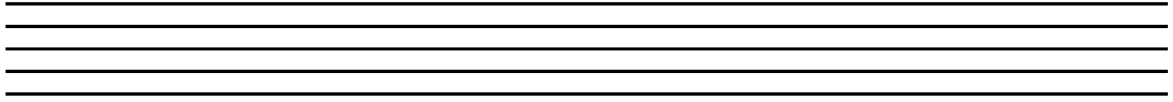
- *dorycka*

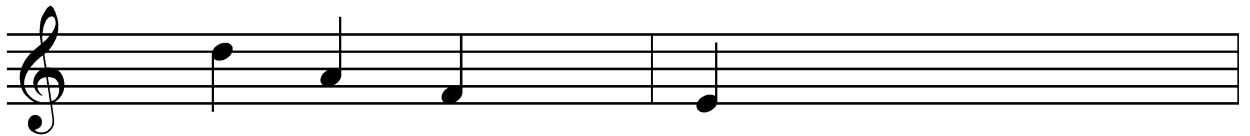
1. Zapisz gamę d- moll we wszystkich odmianach ze znakiem przy kluczu. W odmianie harmonicznej otocz kółkiem VII stopień (dźwięk prowadzący) i II stopień gamy.

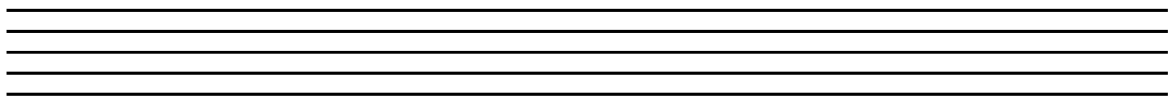
2. Zapisz triadę d- moll. Pamiętaj o prawidłowym zapisaniu znaku przy kluczu, o odpowiednim oznaczeniu taktowym oraz o podpisaniu funkcji trójdźwięków.

3. Uzupełnij ćwiczenia tak, aby powstało utrwalenie się w tonacji d- moll za pomocą trójdźwięku tonicznego (opisanie toniki). Trójdźwięk toniczny otocz kółkiem.

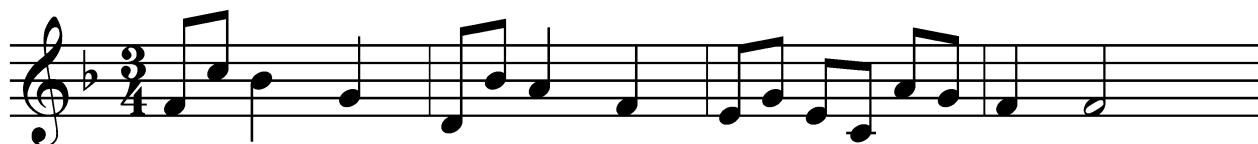
4. Zapisz opisanie toniki. °T I II VII I
Nie zapomnij o odpowiednim znaku i metrum.

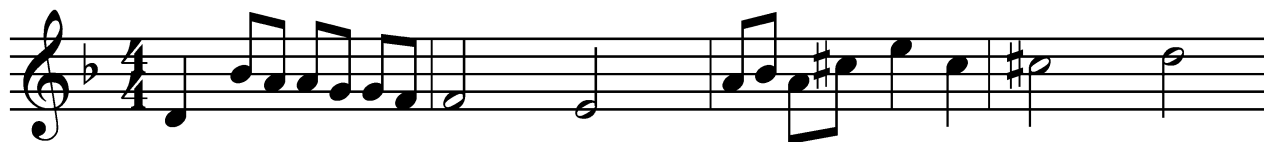
5. Określ tonacje poniższych fragmentów.

Jest to tonacja _____

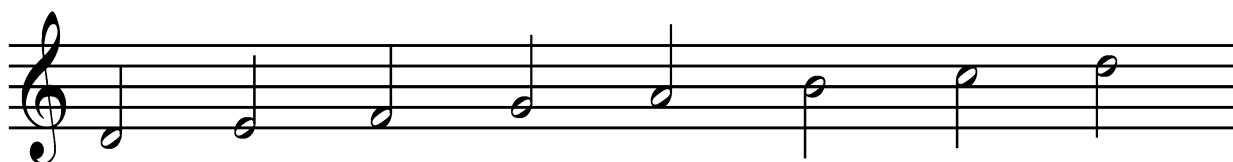
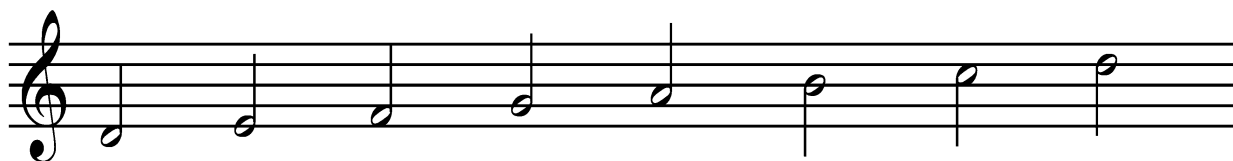

Jest to tonacja _____

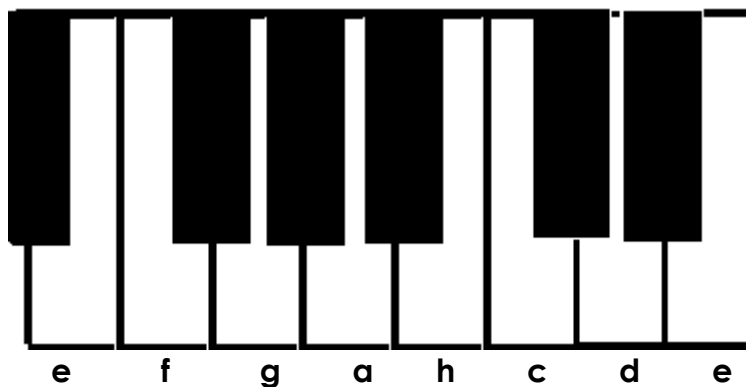

Jest to tonacja _____

❖ Usłyszysz cztery gamy. Uzupełnij zapis odpowiednimi znakami.

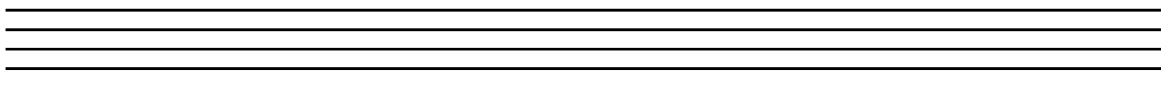

Gama e- moll
Triada e- moll
Utrwalenie się w tonacji za pomocą trójdźwięku
tonicznego

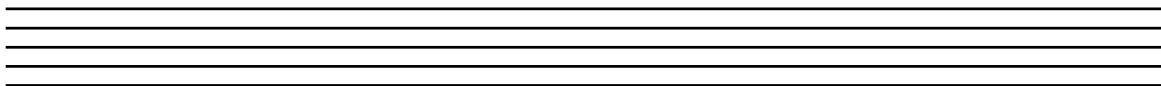

1. Zapisz gamę e- moll w podanych niżej odmianach.
Podziel ją na tetrachordy i zaznacz półtony.

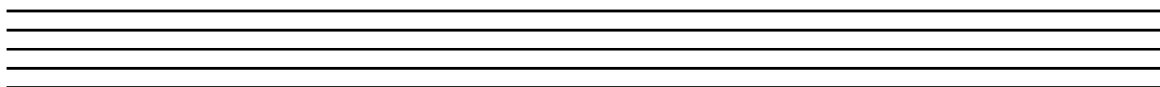
- *eolska (naturalna)*

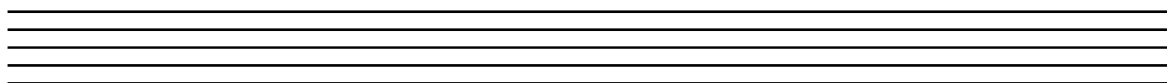
- *harmoniczna*

- *dorycka*

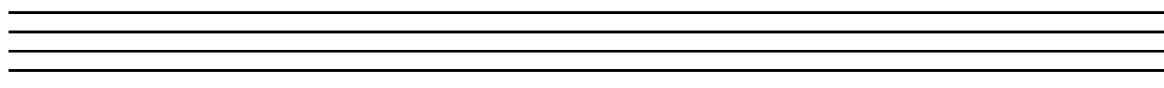
2. Zapisz triadę e- moll. Pamiętaj o prawidłowym zapisaniu znaku przy kluczu, o odpowiednim oznaczeniu taktowym oraz o podpisaniu funkcji trójdźwięków.

3. Uzupełnij ćwiczenie tak, aby powstało utrwalenie się w tonacji e- moll za pomocą trójdźwięku tonicznego. Trójdźwięk toniczny otocz kółkiem. Pamiętaj, że opisanie toniki opiera się na gamie harmoniczej. Zwróć uwagę na metrum.

4. Zapisz opisanie toniki w tonacji e- moll (°T I VII II I) . Nie zapomnij o odpowiednim znaku i metrum.

5. Określ tonacje poniższych fragmentów. Podpisz interwały.

Jest to tonacja _____

Jest to tonacja _____

Grupowanie wartości rytmicznych w takcie **6/8**

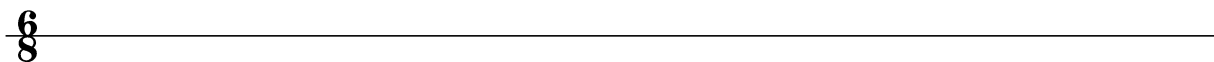
1. Pogrupuj prawidłowo wartości

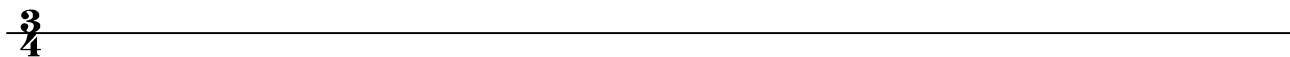
2. Zapisz poniższy rytm w podanym metrum

a)

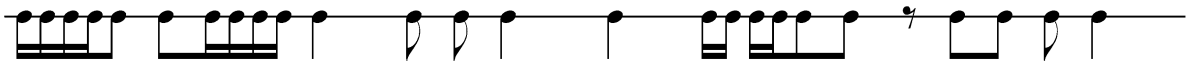

b)

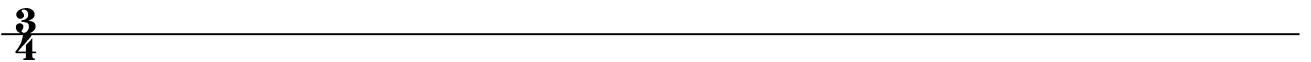

3. Na jakie metrum wskazuje grupowanie wartości?

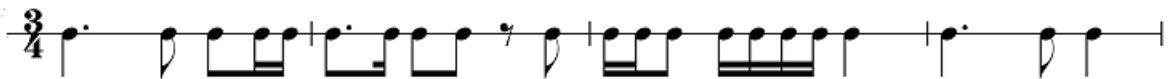
- wstaw odpowiednie oznaczenie taktowe i podziel na takty

- Zapisz powyższy rytm w podanym metrum

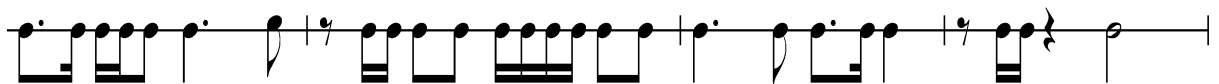

4. Podpisz miary taktu

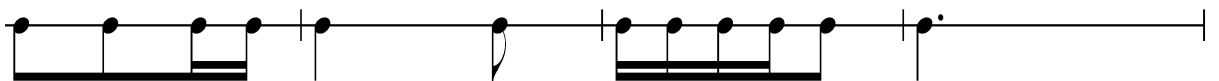

5. Wstaw odpowiednie metrum. Zwróć uwagę na to jak są pogrupowane wartości.

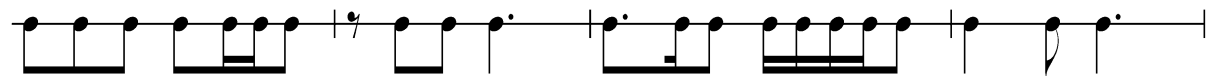
-

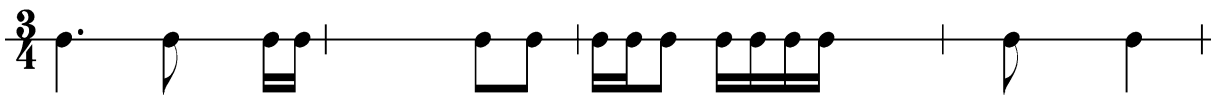
-

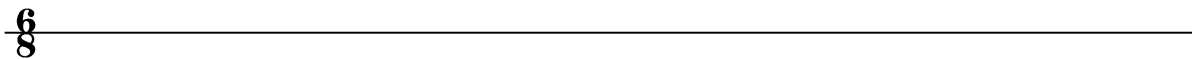
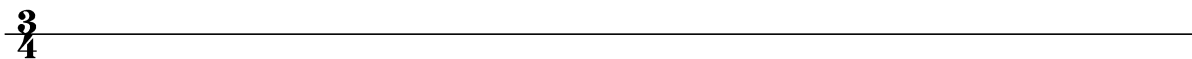
-

6. Wstaw odpowiednie pauzy.

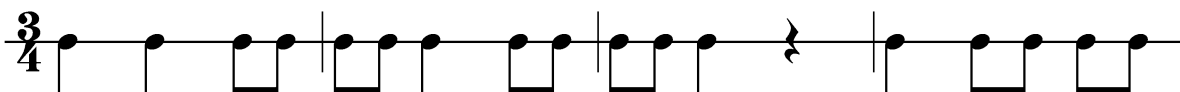
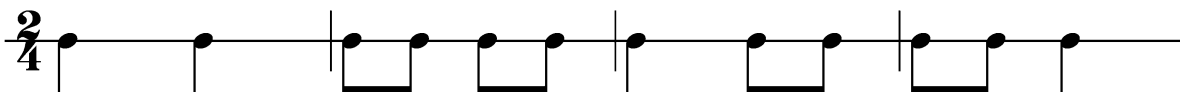

7. Uporządkuj rytm w podanym metrum.

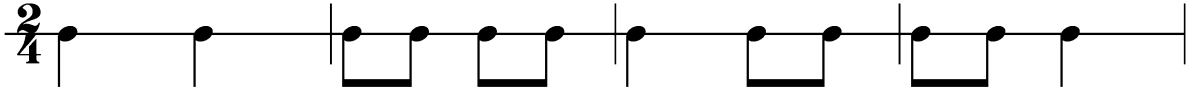
S Y N K O P A

1. W podanych przykładach zaznacz akcentowane miary taktu (>)

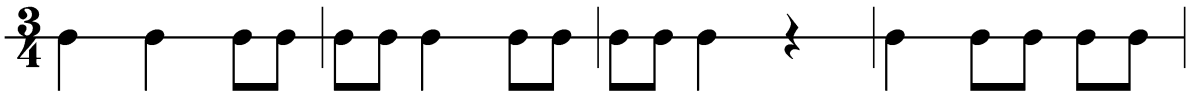

2. Posłuchaj przykładów rytmów i zaznacz za pomocą łuku te wartości, które zostały przedłużone.

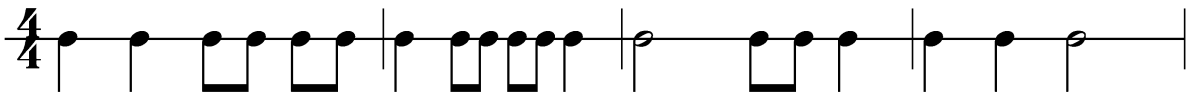
Przykład 1.

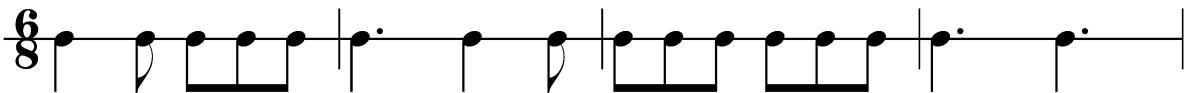
Przykład 2.

Przykład 3.

Przykład 4.

3. W podanych przykładach zaznacz akcentowane części grupy rytmicznej

4. Dokończ zdania. Pomogą ci w tym wyrazy umieszczone w ramce.

Synkopa to _____ akcentu z

_____ na _____
_____ część taktu lub _____ rytmicznej
poprzez wydłużenie wartości nuty

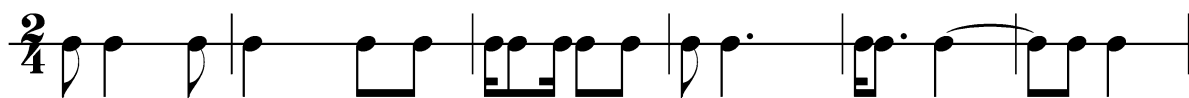
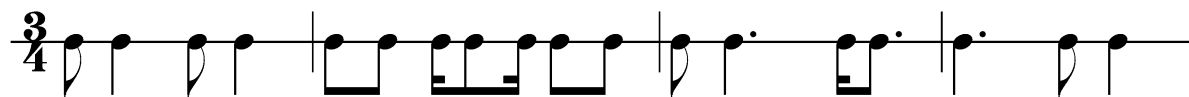
_____.

grupy, słabą, przesunięcie, mocnej, nieakcentowanej

5. Zapisz przykłady następujących rodzajów synkop:

Rodzaje synkop	Przykłady
<i>Synkopa przez wartość rytmiczną</i>	
Synkopa przez łuk :	

6. W podanym przykładzie otocz kółkiem synkopy.

SPRAWDŹ CO UMIESZ

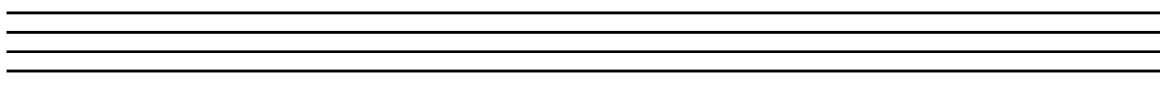
1. Wpisz w pustą kratkę pokrewną gamę molową posiadającą takie same znaki przykluczowe

<i>G- dur</i>	
<i>F- dur</i>	
<i>C- dur</i>	
<i>D- dur</i>	

2. Napisz gamę:

- e –moll w odmianie eolskiej.
- d – moll w odmianie doryckiej.
- a – moll w odmianie harmonicznej.

Zastosuj znaki przykluczowe. Zaznacz tetrachordy i półtony.

Rozmowa o interwałach

Aleksandra Godlewska-Szulc

Czy znasz jakieś interwały?

Znam je zbiorek to niemały.

Ja wiem, bo siostra mówiła mamie że są sekundy

mieszkają w _____.

Jedne są _____, a drugie _____

Niektórzy twierdzą, że są wspaniałe. Przy nich nie jeden podobno
blednie. Sekundy tworzą stopnie **sąsiednie**.

A ja Ci powiem, że dużo wdzięku ma tercja, która mieszka

w _____ . Też w dwóch rozmiarach

wielka i _____ . Jedna i druga jest doskonała.

Wiedzą już o tym dzieci w przedszkolach

są na sąsiednich liniach lub polach. Wielka durowy trójdźwięk

zaczyna mała _____, stąd smutna mina.

A koleżanka, Ta mała Marta mówiła mi,

że jeszcze jest _____ i że w niej mieszczą się

stopnie _____ . Mówię poważnie, żadne bajery.

Jest jeszcze _____, jeśli masz chęć sprawdź ten

interwał – to stopni _____.

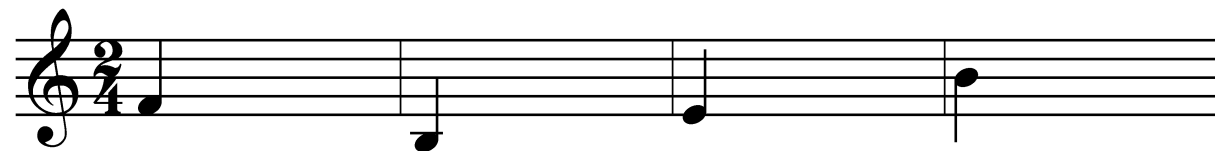
Są też dwie seksty i dwie septymy.

Nie wymieniłam Ci jeszcze _____, lecz ta odległość to _____
prosta sprawa- to ten sam stopień. Jest też _____, są
jeszcze dwa trytony. Poznasz je będziesz zadowolony.
Mam tę nadzieję. Będzie mi różnie, kiedy się z nimi sam zaprzyjaźnię

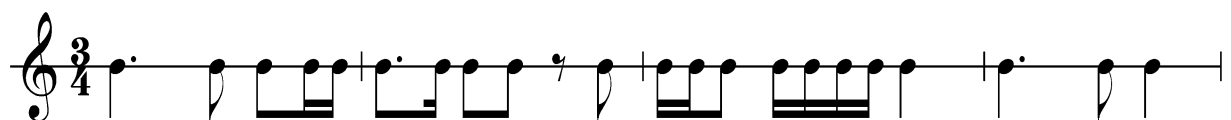
5. Określ interwały

6. Zbuduj interwały od podanych dźwięków zgodnie ze wskazanym kierunkiem

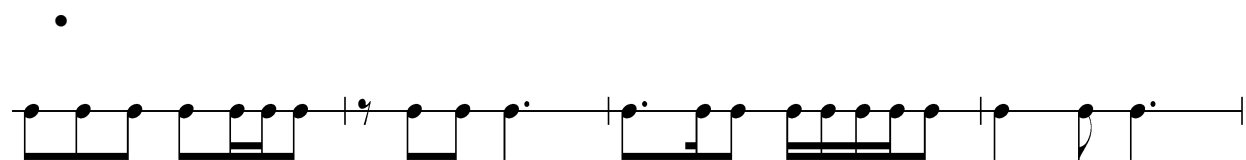
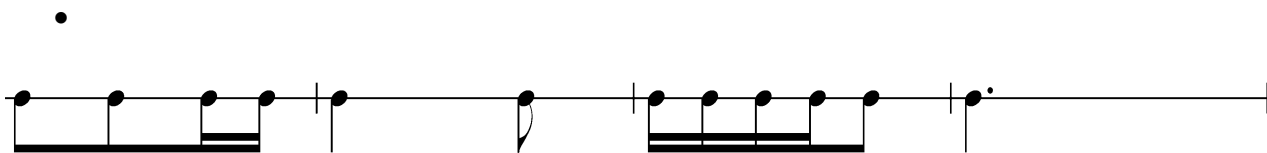
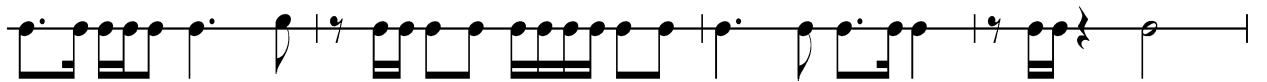

7. Znajdź błąd w zadaniu (otocz go kółkiem) i podpisz miary taktu

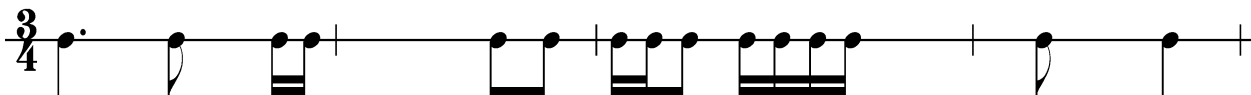

8. Wstaw odpowiednie metrum.

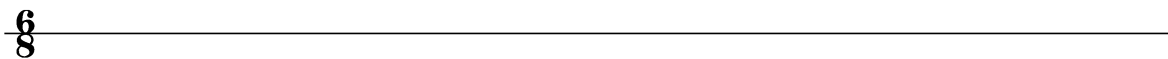
a.

9. Wstaw odpowiednie pauzy

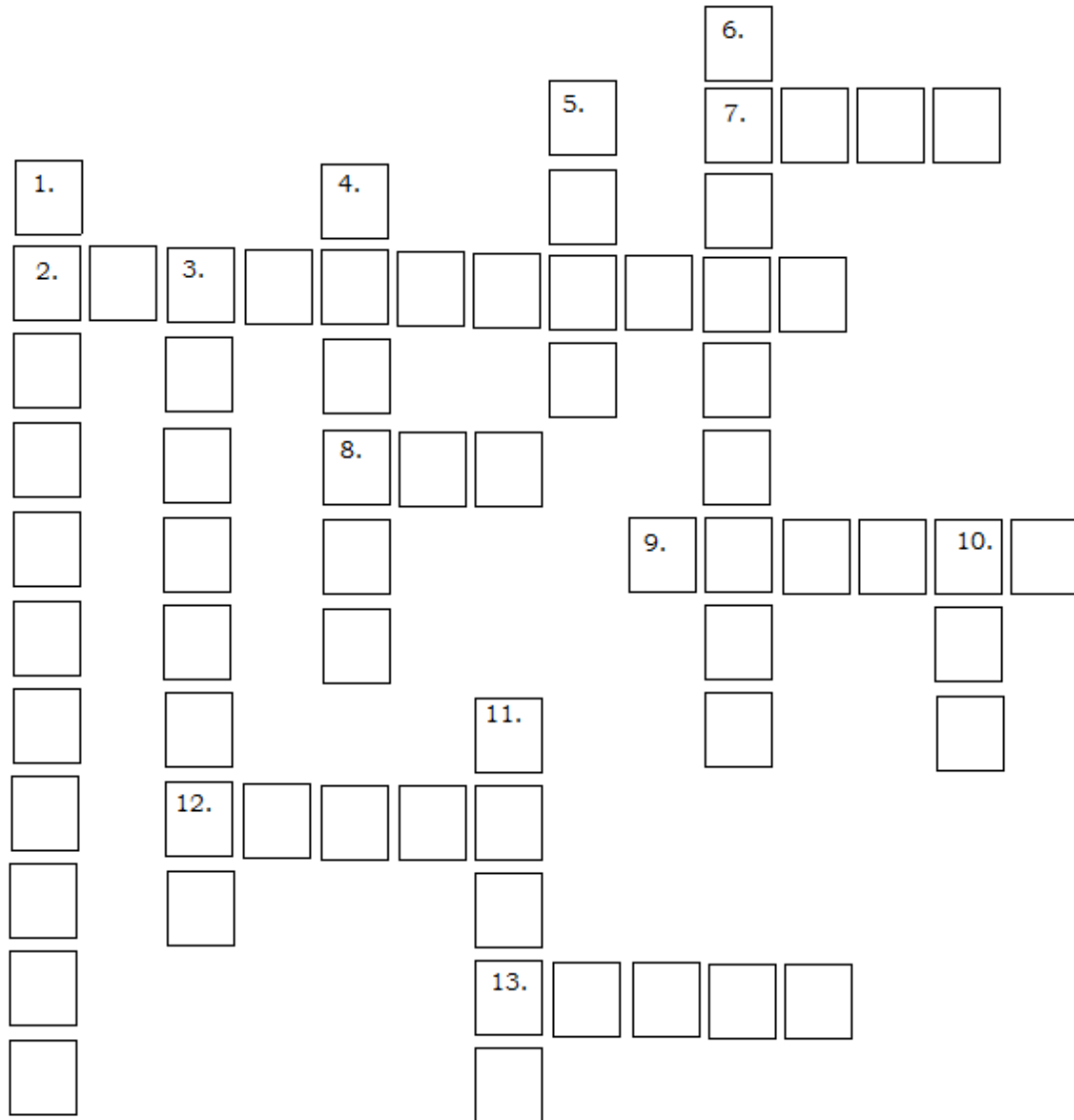

11. Uporządkuj poniższy rytm w podanych taktach

Krzyżówka

Rozpoznaj obsadę wykonawczą, prezentowanych przykładów muzycznych.
Nazwy instrumentów i głosu ludzkiego wpisz w kratki krzyżówki.
W rozwiązaniu krzyżówki pomogą ci wyrazy umieszczone w ramce.

skrzypce, flet, fortepian, obój, gitara, róg, , fagot, harfa
wielonczela, trąbka, bas, cytra, instrumenty

WYKREŚLANKA

W kratkach ukryto 16 terminów muzycznych. Znajdź je i wykreśl.

Litery w kratkach pozostałych czytane rzędami utworzą rozwiązanie.

Wpisz je w puste kratki pod diagramem.

u	k	w	i	n	t	a	d	f	l	e	t
a	w	n	y	d	o	t	e	r	c	j	a
h	a	r	m	o	n	i	c	z	n	a	o
ś	r	c	t	r	i	a	d	a	h	w	k
p	t	a	k	y	k	l	u	c	z	a	t
i	a	a	c	c	a	j	p	r	y	m	a
e	o	l	s	k	a	i	n	u	t	a	w
w	!	t	!	a	s	e	k	u	n	d	a

